

Didier Coeurnelle, de laatste Belg?

Twijfel aan een toekomst voor België heeft inmiddels ook het Franstalige volksdeel bereikt. Maar mocht België barsten, dan ligt dat niet aan Didier Coeurnelle (46). De Brusselaar is één van de weinigen die actief lid is van zowel Écolo als Groen!, de enige politieke partijen die nog banden hebben over de taalgrens heen.

LIN TABAK

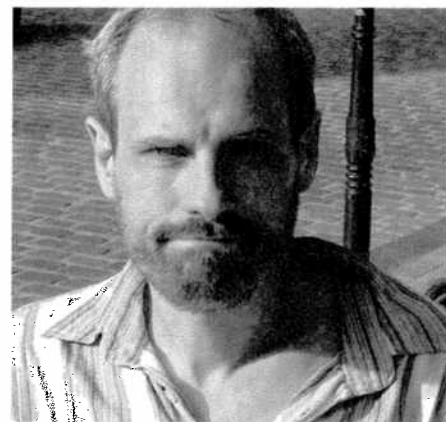
WE SPREKEN ELKAAR eind juli op het terras van La Mort Subite in het centrum van Brussel, een paar dagen nadat de Belgische koning een zoveelste poging terugkreeg tot het redden van zijn rijk. Een groepje bejaarde toeristen schuifelt van monument naar monument, naast ons voert een paartje een moeilijk gesprek. Een dag, kortom, als duizend anderen, alsof de onrust over 's lands toekomst slechts een spelletje was tussen pers en politiek. 'Zo begon het ook', zegt het raadslid van de Brusselse gemeente Sint-Jans-Molenbeek. 'Maar na een tijdje wordt wat symbolisch was, werkelijkheid en is het heel moeilijk om nog zonder gezichtsverlies concessies te doen.' Die werkelijkheid heeft inmiddels ook het grote publiek bereikt. Zelfs voor 49 procent van de Walen is splitsen een reële mogelijkheid, zal enkele dagen later blijken uit een enquête van het Franstalige dagblad *Le Soir*. Maar tijdens ons gesprek is dat nog niet bekend.

En voor Coeurnelle geldt het niet, maakt hij duidelijk. In quasi vlekkeloos Nederlands, alleen de frons op zijn voorhoofd verraadt de moeite die het vinden van de goede woorden hem kost. 'Dat is de paradox: van mijn zesde tot mijn achttiende heb ik op school vier, vijf uur per week Nederlands geleerd. Maar na één maand in de VS sprak ik beter Engels, want Nederlands was een corvee. Bovendien was Nederlands nooit nodig; niet in Brussel

en zelfs niet op vakanties aan de Vlaamse kust. In alle jaren dat ik met mijn ouders naar Knokke-Heist ging, troffen we éénmaal een politieagent die geen Frans wilde verstaan.'

Verraad

Hij zette zich er uiteindelijk toch toe. Om zijn dochtertje een Nederlandstalige opvoeding te kunnen geven, 'dat biedt de meeste kans op tweetaligheid'. En 'omdat ik vind dat een federaal ambtenaar tweetalig moet zijn'. Hij is niet de enige; steeds meer Waalse functionarissen spreken de taal. Hij is wel een van de weinigen die die keuze doortrok naar de politiek. 'Zodra het verbod op dubbellidmaatschappen werd opgeheven, ongeveer tien jaar geleden, meldde ik me bij

Didier Coeurnelle: 'Het probleem is dat bijna elk politiek probleem tot een taalkwestie wordt teruggebracht'

de Nederlandstalige Groene partij, want als federaal ambtenaar en vader van een Nederlandstalig kind vind ik het logisch om ook de politiek van allebei de kanten te volgen.'

Is er verschil?

'Cultureel niet zoveel. Bij Groen! beginnen de vergaderingen meer op tijd en wordt er minder gebabbeld. Politiek worden dezelfde vragen gesteld. Het verschil merk je pas, als het om taalkwesties gaat. Dan hebben beide partijen het standpunt van hun regio, hoogstens een beetje afgezwakt. Het probleem is, dat momenteel bijna elk politiek probleem tot een taalkwestie wordt teruggebracht, of het nu gaat over het verbeteren van het spoor tussen Brussel en Antwerpen of de vestiging van een nieuwe fabriek: werven we mensen in Brussel, of in Vilvoorde wat Nederlandstalig is?'

Écolo en Groen! vormen samen een fractie in het federale parlement. Maar voor Groen! is dat vooral noodzaak - vier parlamentsleden is te weinig voor een eigen fractie - en voor Écolo is het een politieke keuze. Voor Écolo is het rendabel om te zeggen 'we hebben veel contact met Groen!', voor Groen! geldt het omgekeerde niet. En toen een parlamentslid van Groen! als enige blanco stemde bij een voorstel voor splitsing van het district Brussel-Halle-Vilvoorde (het enige tweetalig kiesdistrict, LT), zagen zelfs veel partijgenoten dat als verraad.'

Wooncode

Waarom waren ze niet tégen? Het recht om te stemmen op de partij van je keuze past prima in de Groene ideologie.

'Dat was politieke zelfmoord geweest. Ik kan de weerstand van Vlamingen ook begrijpen, zeker in de Brusselse randgemeenten. Zodra je ergens de Franse taal toestaat, gebeurt binnen de kortste keren alles alleen nog in het Frans. Helaas verslechtert in die randgemeenten ook de band tussen Écolo en Groen!. Tot vóór de voorlaatste verkiezingen waren er tweetalige lijsten, sindsdien niet meer. Wederzijdse contacten zijn er nauwelijks

nog. Toen ik onlangs in onze gemeenteraad het standpunt van Groen! verdedigde, zei mijn partijgenoot: 'jij hebt 'n Nederlandstalige partner, dus je bent niet objectief'. En bij de lokale afdeling van Groen! word ik eerst als Franstalig en dan pas als partijgenoot gezien.'

'Tekend is de reactie op de Wooncode, die zegt dat mensen die een woning willen in een van die randgemeenten, Nederlands moeten spreken of willen leren. Franstalige partijen - inclusief Écolo - spraken er schande van. Groen! was tegen omdat het volgens de wet niet mag, wat binnen de Vlaamse gemeenschap heel moeilijk te verdedigen was. Vervolgens verklaarden de Groene schepenen in de randgemeenten zich vóór.'

Als zelfs Écolo en Groen! in gescheiden werelden leven, wat is nog de reden om samen verder te gaan?

'Solidariteit. Ook in Vlaanderen bestaan grote verschillen tussen streken, zowel in werkloosheid als in inkomen. Waarom zijn Vlamingen akkoord om daarvoor te beta-

len en voor de armen in Wallonië niet?' *Nederland betaalt ook niet aan de Waalse uitkeringen mee.*

'Splitsen is voor links nooit een goede oplossing: hoe kleiner de entiteit, hoe kleiner de solidariteit.'

Maar wat als die solidariteit niet wordt gevoeld?

'Het beste zou zijn een solidariteit op Europees niveau. Helaas is die nu ver weg. Dus kan ik alleen maar antwoorden dat er nu geen meerderheid en dus ook geen reden voor splitsing is.'

Voor het splitsen van delen van de werkgelegenheid en sociale voorzieningen wel. En hoe minder gemeenschappelijk geregeld is, hoe makkelijker het doorsnijden van de resterende banden wordt.

'Dat is inderdaad het probleem. Op het moment zijn er twee grote scenario's: ofwel een grote scheuring, ofwel onderhandelen, de kieskring Brussel-Halle-Vilvoorde splitsen en nog meer bevoegdheden overhevelen naar de gewesten met, hoop ik, behoud van een deel van de solidariteit.'

Dus een splitsing op termijn ...

'Dat is nú de tendens. Maar de politieke situatie kan zeer vlug veranderen.'

Veel Franstaligen hopen daarop. Vlaanderen vergrijsst, zeggen ze, en heeft binnenkort de Walen nodig voor het betalen van de pensioenen. Dan houdt het aandringen op splitsen vanzelf op.

'Daar geloof ik niet zo in. Maar ik denk dat de kans groter is dat we een oplossing vinden. De cultuur van consensus is er nog steeds.'

Stel dat de trend wel doorzet en België op houdt te bestaan?

'Voor Brussel ligt het moeilijk, maar verder verandert er niet zoveel. Een bloedbad zal er niet komen, het laatste slachtoffer van de taalrellen viel dertig jaar geleden. We spreken heel hard over elkaar, maar dat leidt bijna nooit tot fysiek geweld. We leveren tien tot twintig procent van ons inkomen in en gaan een paar moeilijke jaren tegemoet. Maar erna zal het beter gaan, dat gebeurde in Slowakije na de afscheiding van Tsjechië ook.' ■

